

Eindverslag Opgraving Genk, Stiemervallei

Titel
Eindverslag opgraving Genk, Stiemervallei

Auteur
Ben Van Genechten

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2025-0229

Plaats en datum
Evergem, 19 december 2025

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 3285
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Archeologische voorkennis</i>	<i>4</i>
1.2.1	Samenvatting bureauonderzoek (AN ID 25965)	4
1.2.2	Samenvatting landschappelijk bodemonderzoek (N ID 31922)	5
1.3	<i>Onderzoeksopdracht</i>	<i>5</i>
1.3.1	Onderzoeksdoelstelling	5
1.3.2	Onderzoeksvragen	6
1.3.3	Randvoorwaarden	7
1.3.4	Geplande werken en bodemingrepen	7
1.4	<i>Werkwijze en strategie</i>	<i>11</i>
1.4.1	Methode en technieken	11
1.4.2	Organisatie van de opgraving	13
1.4.3	Afwijkingen opgravingsmethode en -strategie	14
1.4.4	Afwijkingen t.o.v. het PvM (ID 31922)	14
1.4.5	Sampling, selectie- en inzamelstrategie vondsten en stalen	14
1.4.6	Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding	14
2	Bodem en paleolandschap	15
2.1	<i>Paleolandschappelijk en bodemkundig kader</i>	<i>15</i>
2.2	<i>Bodemkundige profielregistraties</i>	<i>18</i>
2.2.1	Beschrijving bodemkundige profielregistraties	18
3	Sporen en structuren	20
3.1	<i>Manifestatie archeologische site aan huidig oppervlak</i>	<i>20</i>
3.2	<i>Stratigrafie van de site</i>	<i>20</i>
3.3	<i>Weergave onderzoek: kaarten</i>	<i>20</i>
3.4	<i>Beschrijving sporenbestand</i>	<i>24</i>
4	Synthese onderzoeksresultaten	27
4.1	<i>Onderzoeksvragen: antwoorden</i>	<i>27</i>
4.2	<i>Aanwezigheid archeologisch erfgoed</i>	<i>27</i>
5	Samenvatting	28
6	Lijsten	29
6.1	<i>Figurenlijst</i>	<i>29</i>
6.2	<i>Plannenlijst</i>	<i>29</i>
7	Bibliografie	30
8	Bijlagen	31
8.1	<i>Fotolijst</i>	<i>31</i>
8.2	<i>Dagrapporten</i>	<i>31</i>

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Genk, Stiemervallei		
Ligging	Dijkstraat, gemeente Genk, provincie Limburg		
Kadaster	Genk, Afdeling 8, Sectie A, Percelen 883s, 883r, 889s, 882g, 882f, 881g, 881f, 880c, 871h, 877g, 874h, 873g, 869h, 870p, 871g, 867c, 866c, 862e, 860d, 860c, 856b, 854c, 852a, 851g, 848c, 848/2, 848/3 en 953B openbaar domein		
Coördinaten	Noordwest:	x: 230734,49	y: 187605,63
	Noordoost:	x: 231115,48	y: 187605,63
	Zuidwest:	x: 230734,49	y: 187239,91
	Zuidoost:	x: 231115,48	y: 187239,91
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2025-0229		
ID archeologienota	ID 25965 ¹		
ID Nota	ID 31922 ²		
Opgraving	Projectcode	2025H70	
	Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020	
	Betrokken actoren	Ben Van Genechten (archeoloog)	
	Uitvoertermijn	19/08/2025 - 18/11/2025	

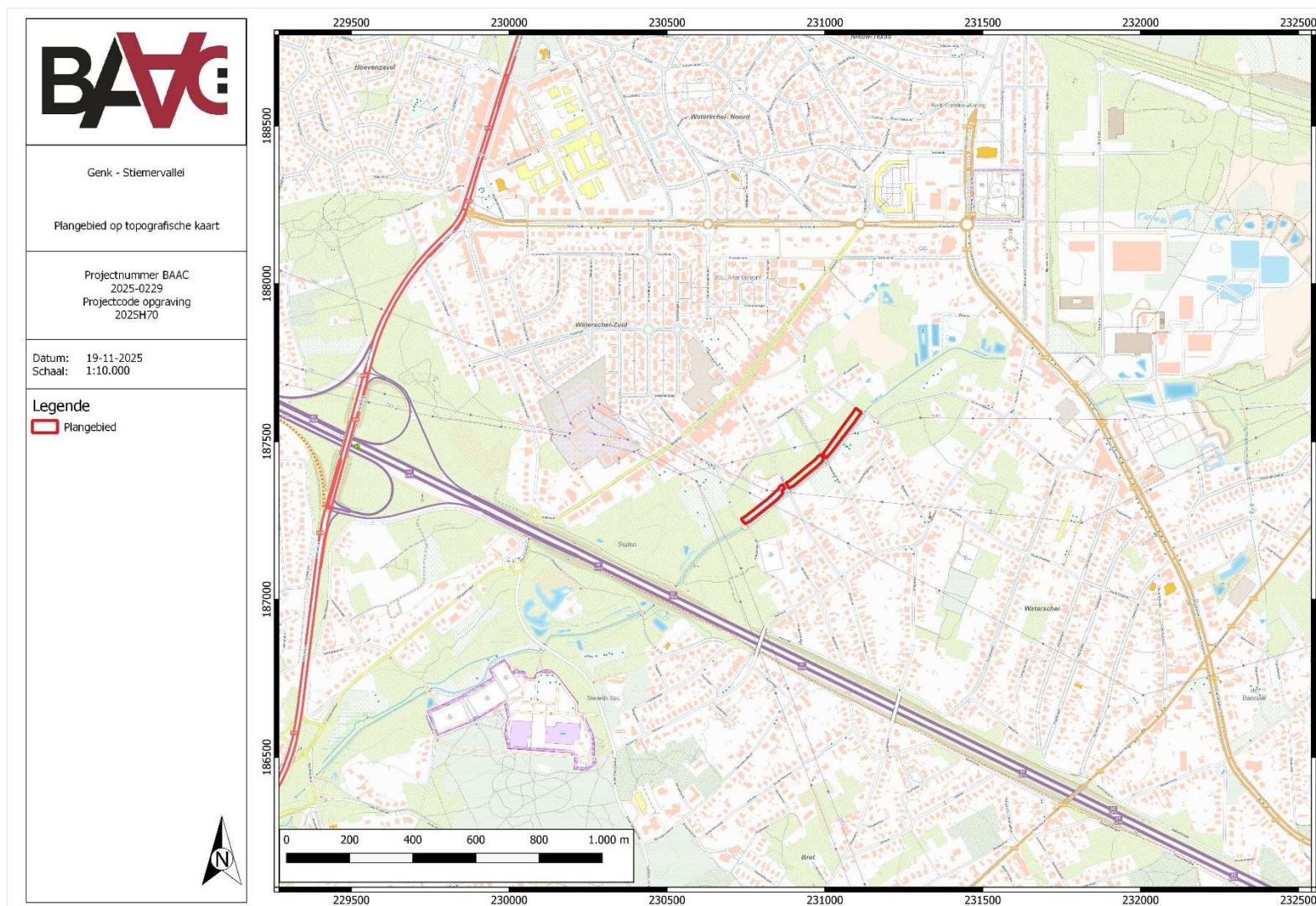
Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen³ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen⁴, tenzij anders vermeld.

¹ KRUG & VAN BELLE 2023a

² STEENHOUDT & HAZEN 2024

³ GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

⁴ DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2025 – geografisch

Plan 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 19.11.2025)

1.2 Archeologische voorkennis

1.2.1 Samenvatting bureauonderzoek (AN ID 25965)⁵

“De opdrachtgever plant de ontwikkeling van een valleipark ter hoogte van de Stiemerbeek. Op basis van het bureauonderzoek en de geplande werken werd binnen het gehele plangebied een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd. In de omgeving zijn meerdere archeologische waarden gekend. Op basis hiervan kan er een archeologische verwachting opgemaakt worden voor de verschillende tijdsperiodes.

De paleolandschappelijke ligging van het plangebied en de vondsten uit de omgeving creëren een verhoogde verwachting op steentijd materiaal en/of -sporen. Het terrein loopt af in zuidwestelijke richting, de Stiemer volgend. De beekvallei moet landschappelijk aantrekkelijk geweest zijn door de aanwezigheid van water en een meer vruchtbare bodem binnen een regio met arme zandbodems. Bovendien zijn er verschillende toevalsvondsten aangetroffen in de directe omgeving. Er werd een neolithische ongepolijste bijl, een driehoekige pijlpunt, silexafslagen en een geslepen pijl uit de steentijd aangetroffen. Deze elementen zorgen voor een gunstige locatie voor steentijdbewoning.

Ook voor de metaaltijden is de paleolandschappelijke ligging van belang. Er werd namelijk een urnenveld uit de brons- of ijzertijd en een ijzeroven uit de ijzertijd aangetroffen, beide in de vallei van de Stiemer. Verder zijn ten oosten van het onderzoeksgebied Celtic fields

⁵ KRUG & VAN BELLE 2023

waargenomen. Voor de metaaltijden is er dan ook een verhoogde kans voor het aantreffen van archeologische waarden uit deze periode.

Voor de Romeinse tijd en vroege middeleeuwen zijn er geen aanwijzingen in de omgeving. De kans lijkt dan ook eerder gemiddeld tot laag voor het aantreffen van waarden uit deze periodes.

Voor de volle middeleeuwen is er enkel een mottekasteel aangetroffen die erg dicht bij het plangebied gelegen is. Verder werden echter geen archeologische waarden aangetroffen in de omgeving. Er lijkt dan ook eerder een gemiddelde kans te zijn voor het aantreffen van middeleeuwse archeologische waarden.

Voor de nieuwe tijd moet er rekening gehouden worden met de schans van winterslag. Deze ligt gedeeltelijk binnen het plangebied en dateert zeker uit de eerste helft van de 17de eeuw. Historische kaarten tonen aan dat er geen bebouwing gestaan heeft binnen het plangebied. Het terrein werd historisch gekarteerd als beek, heide, akker-/weiland of als bos.

Op basis van de landschappelijke, bodemkundige en archeologische gegevens kan er gesteld worden dat het plangebied naar alle waarschijnlijkheid reeds lange tijd interessant was voor de mens. De toevalsvondsten en andere archeologische waarden in de omgeving geven een verhoogde verwachting op steentijd, metaaltijden, middeleeuwse en plaatselijk post-middeleeuwse sites binnen het plangebied.”

1.2.2 Samenvatting landschappelijk bodemonderzoek (N ID 31922)⁶

“Op basis van de bodemkundige registraties werd het steentijdpotentieel laag ingeschat. Dit enerzijds omwille van de erg natte omstandigheden en anderzijds wegens het niet herkennen van de oeverwal in de boringen.

Ook voor latere perioden werd de zone landschappelijk gezien als geen geschikte plek voor bewoning, vanwege de erg natte omstandigheden. Daarom werd aan deze zone een laag potentieel voor sporenarcheologie gegeven. Binnen beekdalen bestaat wel een verhoogde trefkans op specifieke vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten en juist in dit soort natte zones te verwachten zijn.

Doordat de bodem veel te nat is voor het graven van sleuven, werd een werfbegeleiding geadviseerd. Wegens en aanpassing van de plannen, waarbij de geplande parking niet meer ontwikkeld wordt, werd enkel de geplande uitgraving van de parallelle loop van de Stiemerbeek geselecteerd voor verder onderzoek.”

1.3 Onderzoeksopdracht

1.3.1 Onderzoeksdoelstelling

Een werfbegeleiding is een bijzondere vorm van de archeologische opgraving. Ze is daardoor onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving. De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is.

Het doel van deze werfbegeleiding bestaat uit het registreren en onderzoeken van archeologische sporen en resten die door de graafwerken eventueel vrij komen te liggen en

⁶ STEENHOUDT & HAZEN 2024

het registreren van de eventueel vrijgekomen bodemprofielen. Waar mogelijk worden ook de nodige waarnemingen in het vlak gedaan. Specifiek richt dit onderzoek zich op vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten.

1.3.2 Onderzoeksvragen

Landschappelijk kader

- Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?
- Hoe zag het abiotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?
- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de verschillende elementen van de vindplaats?
- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?
- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het plangebied en welke paleolandschappelijke processen zijn van invloed geweest op de menselijke activiteiten voor, tijdens en na de verschillende vastgestelde fasen van gebruik?
- Welke verandering traden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?

Nederzetting

- Wat is de omvang en de begrenzing van de archeologische resten?
- Wat is de aard van vindplaats?
- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?
- Hoe (ruimtelijk, chronologisch, functioneel, economisch) verhouden de resten zich tot de vindplaatsen en historische relictten in de directe omgeving (bijvoorbeeld het grafveld uit de vroege ijzertijd)?
- Wat is de relatie tussen vondstlocaties en het dynamische landschap? Is er landschappelijk gezien sprake van specifieke dumplocaties?

Materiële cultuur

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Aanbevelingen

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van het uitgevoerde assessment van het vondstenmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?

- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen?

1.3.3 Randvoorwaarden

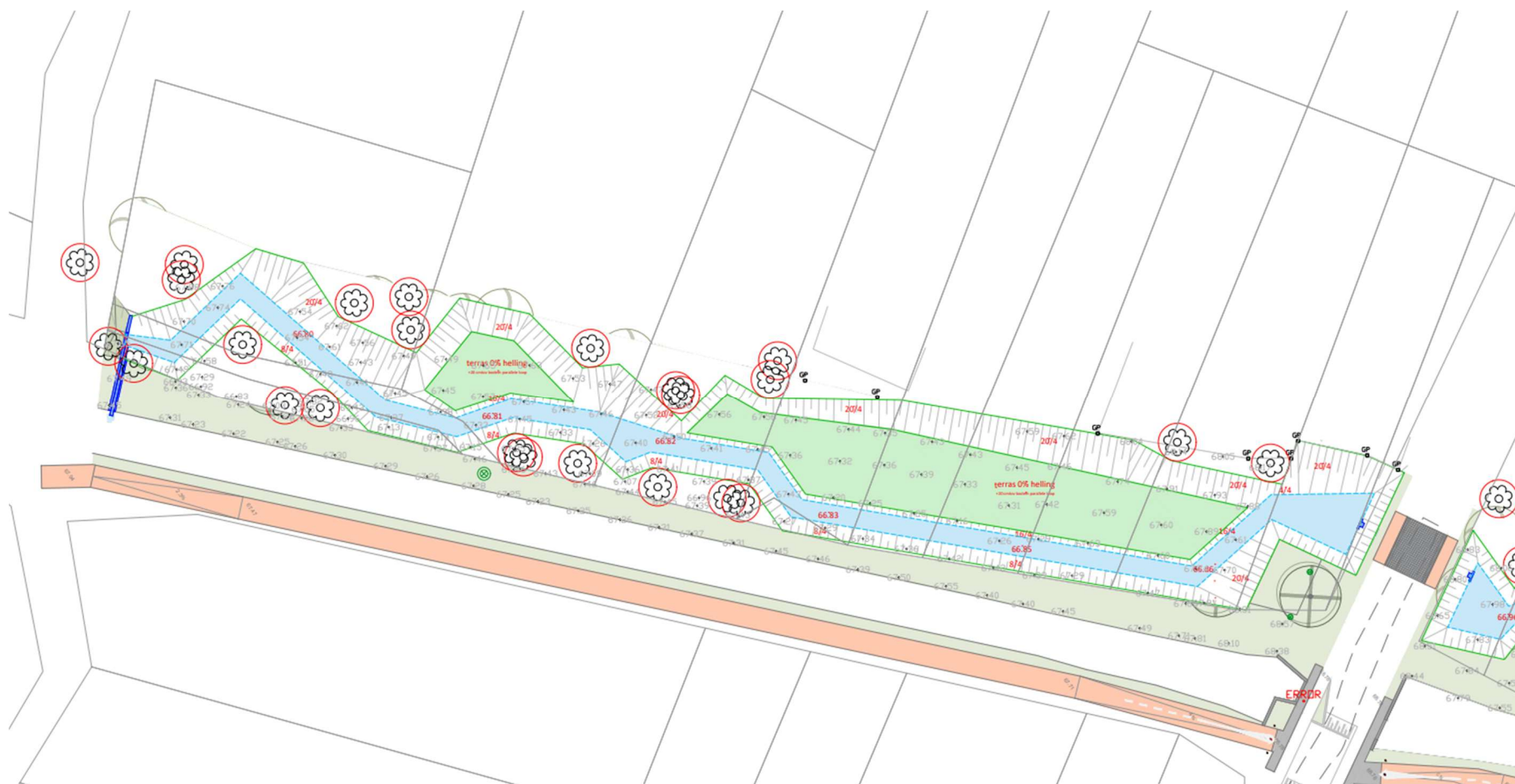
Er dienen geen randvoorwaarden opgenomen te worden.

1.3.4 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

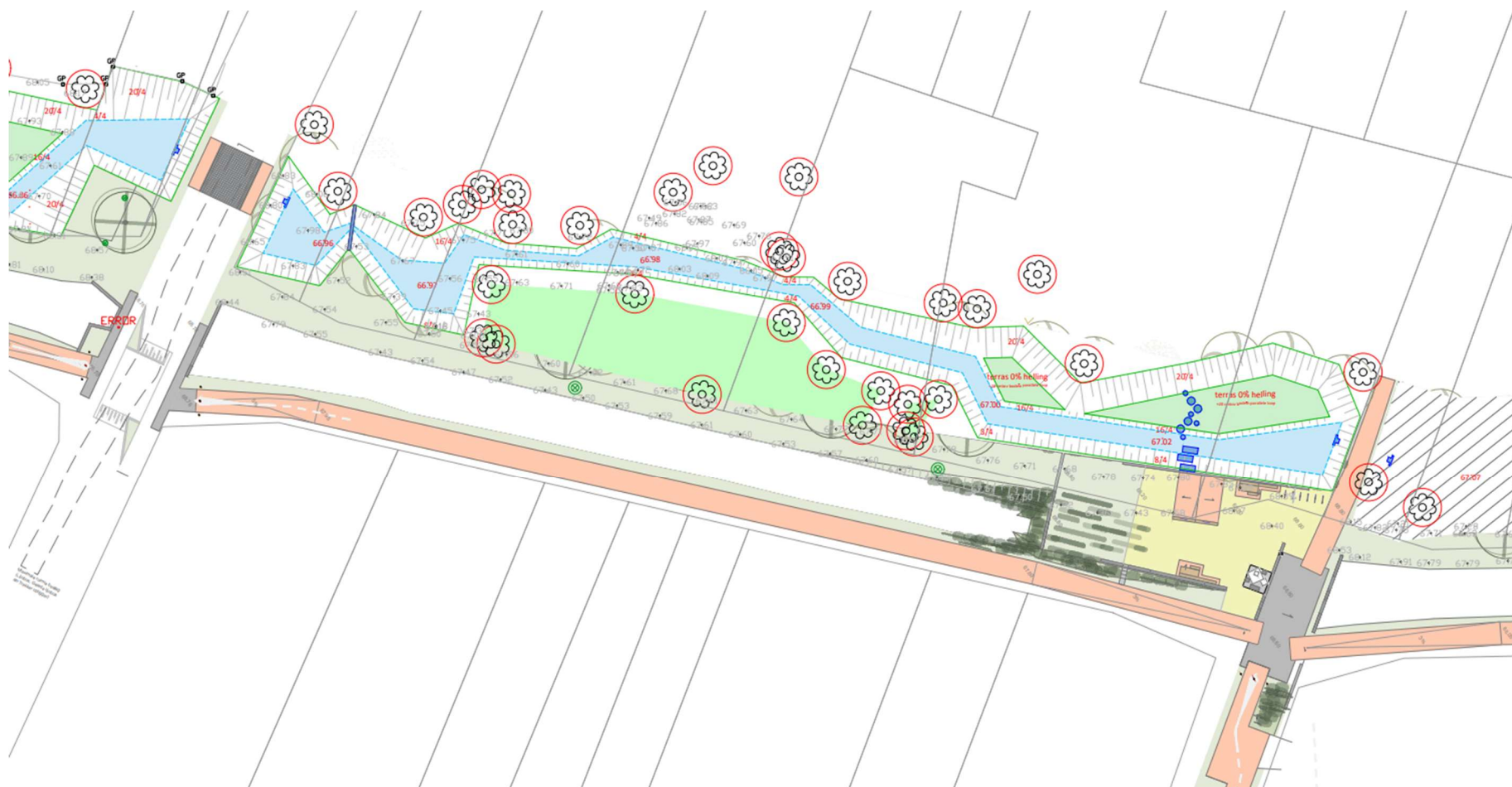
Binnen de te begeleiden zone zal een loop parallel aan de Stiemerbeek aangelegd worden. Na het in akte nemen van de nota werden de plannen zoals beschreven in de archeologienota (ID 25965)⁷ gewijzigd. Zowel de breedte als de diepte van de ingrepen werden drastisch verminderd. Oorspronkelijk zou de diepte van de parallelle loop zich rond 200 cm - mv situeren. Deze diepte werd teruggebracht tot ca. 60-80 cm -mv.

⁷ KRUG & VAN BELLE 2023

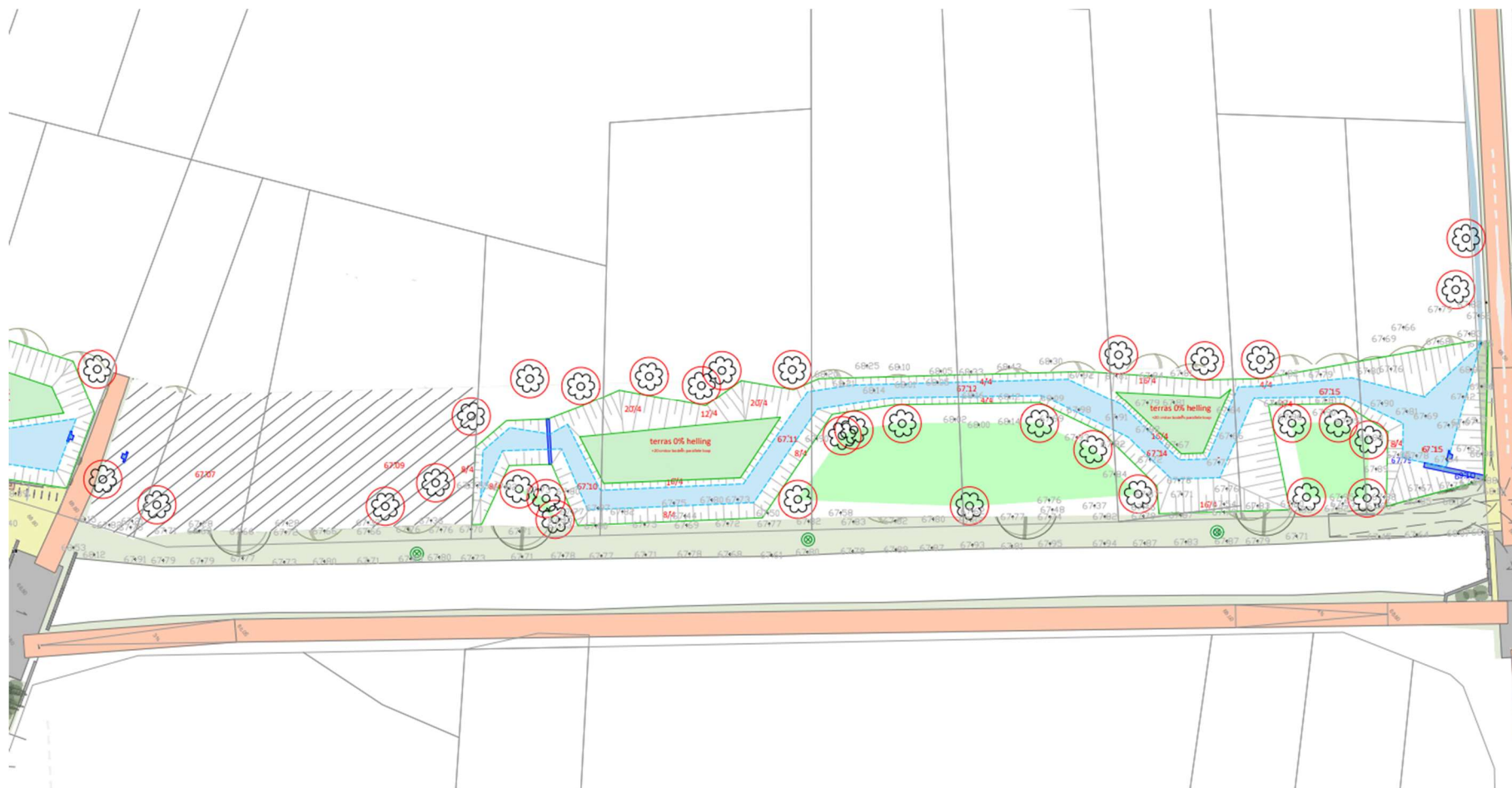
Figuur 1: Aangepaste plannen (deel 1)⁸

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 2: Aangepaste plannen (deel 2)⁹

⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 3: Aangepast plannen (deel 3)¹⁰

¹⁰ Plan aangebracht door initiatiefnemer

1.4 Werkwijze en strategie

1.4.1 Methode en technieken

Algemene bepalingen

Een werfbegeleiding is een methode van archeologische opgraving waarbij de regie van de graafwerken bij de uitvoerder van de werken berust en het archeologisch onderzoek zich beperkt tot wat mogelijk is binnen het gegeven kader van deze werken. De algemene bepalingen voor een werfbegeleiding worden weergegeven in Hoofdstuk 19 van de Code van Goede Praktijk 4.0.

De werfbegeleiding betracht zo maximaal mogelijk de technieken van een archeologische opgraving te benaderen. Binnen de klijtlijnen van het huidige onderzoek, moet men ervan uitgaan dat alle decretaal bepaalde algemene en technische bepalingen bij een opgraving zonder probleem kunnen uitgevoerd worden. Onvoorziene afwijkingen ten aanzien hiervan worden opgenomen en gemotiveerd in het archeologierapport en het eindverslag van de opgraving. Het assessment en de verwerking van de opgravingsresultaten, de rapportage en conservering en omgang van het archeologisch ensemble gebeuren op dezelfde wijze als de opgraving. Voor de volledige werfbegeleiding alsook voor de rapportage geldt dat deze wordt uitgevoerd zoals wordt beschreven in de Code van Goede Praktijk 4.0, Deel 3: Archeologische opgraving.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Opengelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is. Indien het noodzakelijk wordt geacht voor de juiste interpretatie van sporen of structuren, kunnen bijkomende profielen aangelegd en gedocumenteerd worden. Bij lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een detailopname of profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen.

Bij een werfbegeleiding ligt de algemene regie van de graafwerken bij het onderzoek – dit houdt in: timing, planning en algemene omvang van de graafwerken – in handen van de uitvoerder van de werken. De concrete regie van de werken wordt echter bepaald door de veldwerkleider. Met de concrete regie wordt bedoeld: de specifieke graafmethode, het aanleggen van vlakken, de omgang met het aanwezige erfgoed (sporen en vondsten) en de registratie van de sporen. De veldwerkleider organiseert de concrete regie van de graafwerken dusdanig dat de decretale bepalingen omtrent een opgraving zo volledig mogelijk kunnen uitgevoerd worden. De geplande werken kunnen met andere woorden niet uitgevoerd worden zonder de regie en begeleiding van een archeologisch veldwerkleider.

Gezien de algemene regie in handen ligt van de uitvoerder van de werken, zorgt deze voor de logistieke omkadering van de graafwerken, werfinrichting en de omgang met afgegraven grond. Het graafmateriaal wordt gekozen in overleg met de archeologisch veldwerkleider, waarbij enkel materiaal ingezet wordt dat geen schade toebrengt aan het archeologisch erfgoed.

Specifieke methode Strategie

Wanneer de geplande werken binnen de advieszone van start gaan, zal de werfbegeleiding gelijktijdig met deze werken uitgevoerd worden. De werfbegeleiding betreft het begeleiden

van de graafwerken ter hoogte van de parallelle loop van de Stiemerbeek binnen de zone voor vervolgonderzoek. Aangezien er plaatselijk meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, ligt de regie van de graafwerken bij de veldwerkleider.

Deze werken hebben een grote impact op het bodemarchief en kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoren of zelfs vernietigen. Aangezien een volwaardige opgraving niet mogelijk is door de technische uitvoeringswijze van de geplande bodemingrepen en het registreren van de eventueel aanwezige archeologische resten volstaat, is een werfbegeleiding hier de meest geschikte methode om de openstaande onderzoeksvragen te beantwoorden.

Het onderzoek eindigt wanneer de maximale verstoringsdiepte van de werken is bereikt en de nodige archeologische registraties zijn uitgevoerd. De maximale verstoringsdiepte werd geschat op ca. 2 m -mv (in de definitieve plannen herleid naar 60 tot 80 cm). Er wordt geen bemaling voorzien. Indien de hoge waterstand dit niet toelaat en/of het onderzoek niet onder veilige omstandigheden kan worden uitgevoerd, kan de begeleiding al eerder worden gestaakt. De veldwerkleider voorziet steeds een zo volledig mogelijke registratie.

Metaaldetectie

De standaardmethode voor metaaldetectie op het terrein wordt aanbevolen. Het gebruikte apparaat tijdens deze metaaldetectie beschikt over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken of filteren. Metaalvondsten die zich in sporen bevinden, worden ingezameld bij het couperen of uitgraven van het spoor. Vondsten die ingezameld worden bij het aanleggen van het vlak en die niet aan een spoor toegeschreven kunnen worden, worden op het vlakplan aangeduid met hun vondstnummer.

De uitgebreide beschrijving voor het uitvoeren van een metaaldetectie tijdens een werfbegeleiding kan teruggevonden worden in hoofdstuk 15.6 van de Code van Goede Praktijk.

Sporen en structuren

Bij het uitgraven van de parallelle loop van de Stiemerbeek worden alle vrijgekomen, aanwezige archeologische resten geregistreerd. Indien relevante archeologische sporen en structuren in het vlak worden waargenomen, worden deze gecoupeerd tot aan de maximale verstoringsdiepte. Er wordt voorzien in een volledige opmeting van sporen. Dit betekent dat er steeds een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.

Eventueel aanwezig muurwerk of aanwezige funderingen worden opgeschoond zodat de bouwnaden en metselverbanden zichtbaar zijn. De gebruikte mortelsoort wordt beschreven. De relatie tussen de muurresten onderling en het opgaand muurwerk wordt bestudeerd. Ook onder het muurwerk dient gecontroleerd te worden op oudere sporen of structuren indien de verstoringsdiepte van de geplande ingreep dieper reikt dan de onderzijde van deze muurresten.

Het plangebied is vanwege de hoge grondwatertafel nat, en er is geen bemaling voorzien. Dit betekent dat er direct na het uitgraven van de geul er vrijwel direct water in de geul zal lopen. Het is dus zaak om de werkzaamheden zeer snel op te volgen en eventuele resten snel te documenteren. In geval van bijzondere resten, dient gebruik te worden gemaakt van een pomp.

Vondsten

Vondsten worden gescheiden ingezameld per spoor en per vondstcategorie. Bij het met de hand inzamelen van vondsten wordt compleetheid nagestreefd. Een uitzondering op de regel dat alle vondsten worden ingezameld, met name door het niet inzamelen of selectief inzamelen van bepaalde vondsten of vondstcategorieën, kan gemaakt worden op basis van de vondstendensiteit of -aard en de vraagstellingen uit de toelating. Ingezamelde vondsten worden nooit op het terrein achtergelaten.

Profielregistratie

Het is nog niet helemaal duidelijk in welke omstandigheden het onderzoek zal verlopen, maar het aanleggen van profielen binnen de te onderzoeken zone zal wellicht moeilijk uit te voeren zijn, gezien de hoge grondwaterstand en het afgraven van de parallelle beekloop onder talud. Waar mogelijk zullen profielregistraties uitgevoerd worden zodat op die manier een beter inzicht wordt verkregen van de relatie tussen antropogene constructies en het natuurlijke, fluviatiele, dynamische milieu waarbinnen die constructies zijn opgetrokken.

Staalname natuurwetenschappelijk onderzoek

Er worden geen specifieke richtlijnen voor staalname geadviseerd, aangezien de werfbegeleiding enkel uitgaat van een horizontale registratie van de eventueel vrijgekomen sporen en structuren, zonder diepgaande analyse. Het is echter toch mogelijk dat de vrijgekomen archeologische sporen/structuren bemonsterd of geconserveerd dienen te worden in kader van de onderzoeksvragen. De veldwerkleider beslist in eerste instantie of de staalname relevant is en op welke manier de nodige staalname wordt aangepakt en of het nodig is hier een natuurwetenschapper bij te betrekken.

Verwerking en interpretatie

Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage voor het archeologierapport en uiteindelijke eindverslag wordt minimaal de veldwerkleider en de assistent-archeoloog ingezet. Het tijdsbestek nodig voor waardering en analyse van eventuele natuurwetenschappelijke onderzoeken zijn afhankelijk van de planning van het uitvoerend labo.

1.4.2 Organisatie van de opgraving

Het onderzoek werd uitgevoerd tussen 19 augustus en 18 november onder leiding van erkende archeoloog Ben Van Genechten.

Tijdens het onderzoek werden drie werkputten aangelegd met een totale oppervlakte van ca. 4.725 m². Het aangelegde vlak bevond zich ca. 60–80 cm mv, tussen + 66,81 m TAW en + 67,15 m TAW.

De opgravingsvlakken werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 21 ton met een gladde graafbak van 1,80 m. Van alle opgravingsvlakken werden overzichtsfoto's gemaakt. De werkputten en sporen werden ingetekend door middel van een GPS van het type Geomax Zenith 25 PRO en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Zowel maaiveld, opgravingsvlakken als storthopen werden gedetecteerd met een metaaldetector van het type Goldmaxx Power. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

1.4.3 Afwijkingen opgravingsmethode en -strategie

Het onderzoek werd conform de Code van Goede Praktijk uitgevoerd.

1.4.4 Afwijkingen t.o.v. het PvM (ID 31922)

Na het in akte nemen van de nota werden de plannen zoals oorspronkelijk beschreven gewijzigd. Zowel de breedte als de diepte van de ingrepen werden drastisch verminderd. Oorspronkelijk zou de diepte van de parallelle loop zich rond 200 cm - mv situeren. Deze diepte werd teruggebracht tot ca. 60-80 cm -mv (Figuur 1 t.e.m. Figuur 3).

1.4.5 Sampling, selectie- en inzamelstrategie vondsten en stalen

Selectiestrategie vondsten

Reeds tijdens het uitvoeren van de metaaldetectie werd een selectie van het vondstmateriaal doorgevoerd. Duidelijk recente vondsten en/of afval werden niet ingemeten, maar wel meegenomen om vervuiling van het plangebied tegen te gaan.

Samplingstrategie stalen

Elk relevant spoor werd bemonsterd, zodoende de wetenschappelijke onderzoeksvraagstellingen beantwoord kunnen worden.

1.4.6 Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding

N.v.t.

2 Bodem en paleolandschap

2.1 Paleolandschappelijk en bodemkundig kader

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich grotendeels op het Kempisch Plateau.

De tertiairgeologische kaart (Plan 5) toont dat het onderzoeksgebied gelegen is in het Lid van Genk (BbGe). Dit bestaat uit geel tot grijswit, zeer fijn zand dat glimmerhoudend is en ligniet- en grindlaagjes bevat. Het continentale Lid van Genk enerzijds en het mariene Lid van Houthalen anderzijds maken deel uit van de Formatie van Bolderberg.

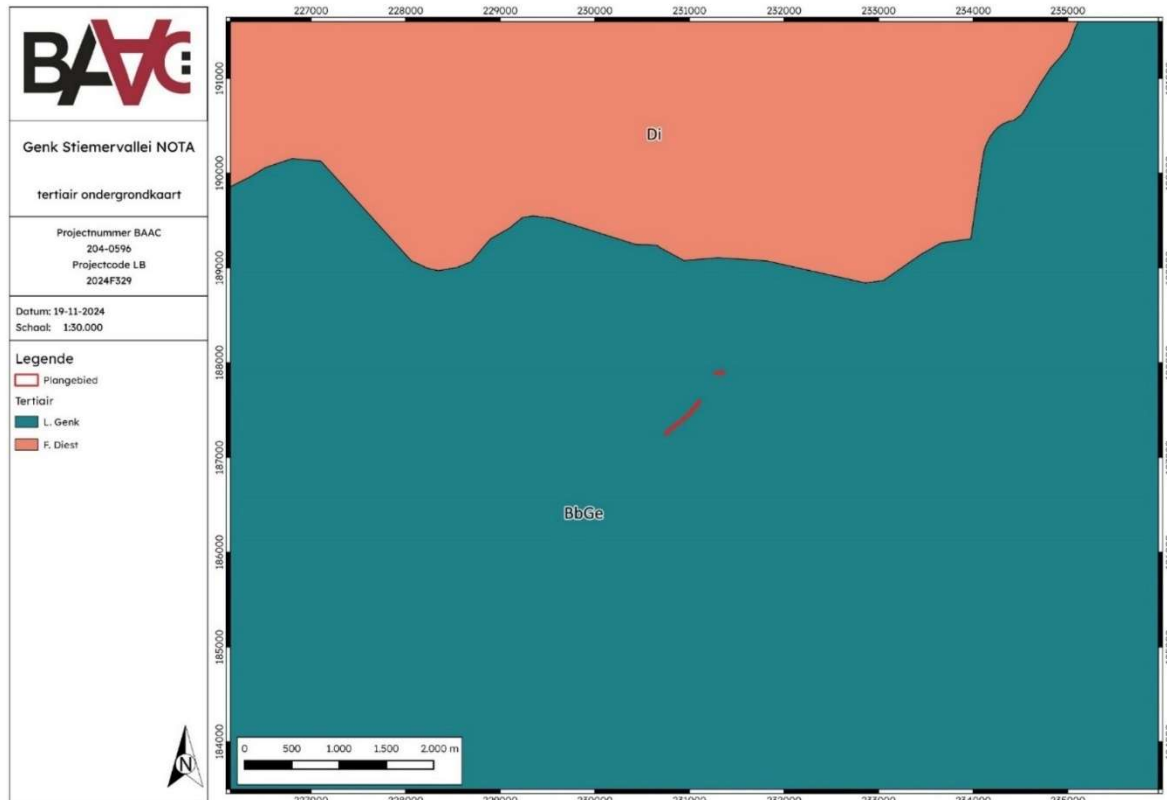
Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (Plan 6) is het plangebied gekarteerd als profieltypes 15 (parking) en 19 (langs de Stiemerbeek). Profieltype 15 bestaat uit een beekalluvium (tot 2 m dik) gelegen op Zutendaal grinden. Profieltype 19 bestaat uit veenrijk beekalluvium (tot 2 m dik) gelegen op de formatie van Wildert die op zijn beurt op de Zutendaal grinden gelegen is.

Beekalluvium: Onder beekalluvium verstaan we de recente (holocene) beekafzettingen, hoofdzakelijk bestaande uit fijn zand met wat grindbijmenging en een textuur variërend van zand over lemig zand tot zandleem. Het beekalluvium is gekenmerkt door natte gronden. Deze eenheid bereikt een dikte van maximum 2 m.

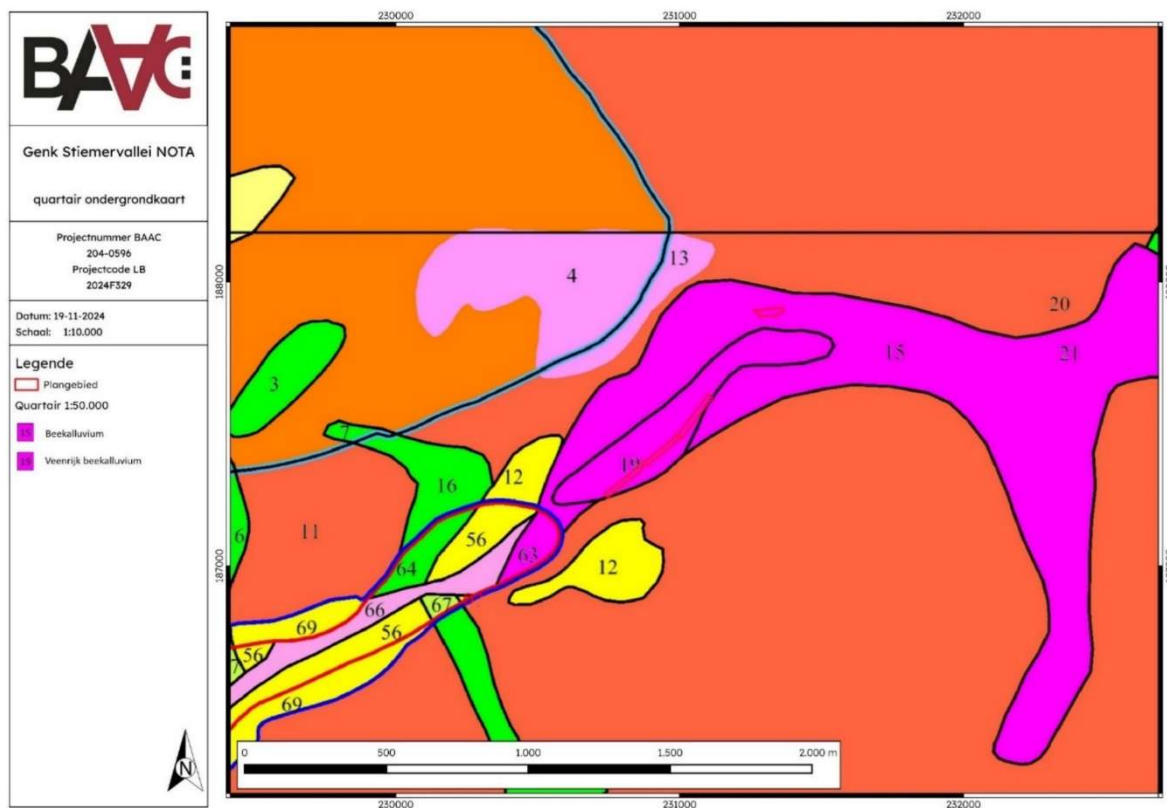
Veenrijk beekalluvium: Op een aantal plaatsen is het beekalluvium sterk venig. Dit is voornamelijk het geval in het alluvium van de Bosbeek, maar ook langsheen bepaalde segmenten van de Stiemerbeek en zelfs een aantal beken op de oostelijke wand van het Kempisch Plateau.

De Formatie van Wildert: Deze formatie bestaat uit fijne zwak lemige allochtone eolische zanden, afgezet tijdens het weichseliaan. Lokaal kan er grindbijmenging optreden. Het contactvlak met de onderliggende grinden is verstoord door cryoturbaties. De dikte van de formatie varieert van 0,5 m tot maximaal 8 m. De dikste afzettingen van deze formatie bevinden zich echter ten zuidwesten van het Kempisch plateau, namelijk op het pediment van Beringen-Diepenbeek. Verder zijn de meeste dalen opgevuld met dit dekzand. De realiteit in verband met de dekzanden op het plateau is dat het eigenlijk zeer discontinu is afgezet. Op sommige plaatsen werd een veralgemening gemaakt. Het samen voorkomen van grind en zand werd daar geïnterpreteerd als een fluviaatiele afzetting.

Zutendaal grinden: Het Lid van Zutendaal is een afzetting van fluvio-glaciale grove Maasgrinden in een al dan niet aanwezige leemmatrix met weinig zand; leemlenzen zijn plaatselijk geïntercaleerd. De grinden zijn vermoedelijk afgezet tijdens het cromeriaan en/of het vroeg-pleistoceen door een verwilderde grindrivier in een koud klimaat en later verweerd tot de Bodem van As.

Plan 5: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:30.000; 19.11.2024)

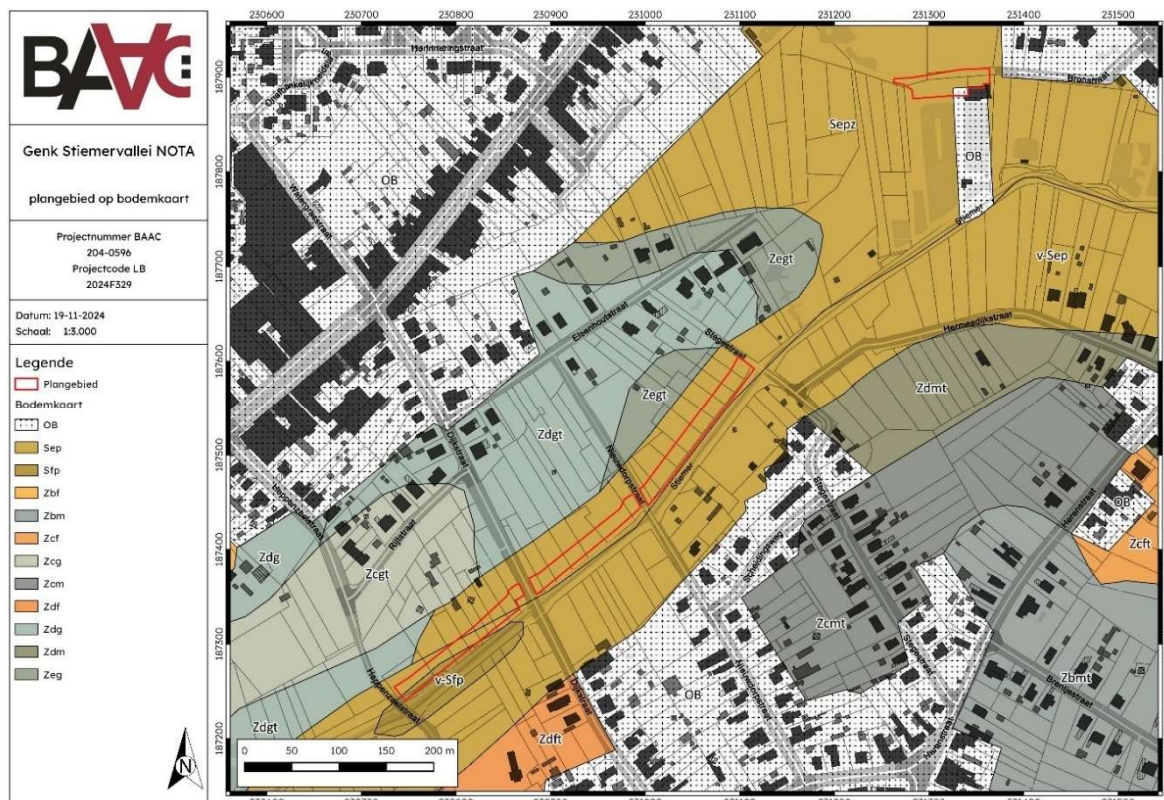
Plan 6: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:10.000; 19.11.2024)

Op de bodemkaart van Vlaanderen (Plan 7) is de bodem in het plangebied gekarteerd als verschillende bodemtypes, hieronder beschreven:

Sepz: Natte gronden met reductiehorizont op lemig zand zonder profielontwikkeling. Het vertegenwoordigt een natte regosol met algemeen een dikke humeuze laag, soms verveend, waarin de roestverschijnselen beginnen tussen 20 en 40 cm, de reductiehorizont begint rond 1 m. De overgang van de Ap naar de Cg komt dikwijls overeen met een textuurvariatie of het voorkomen van het substraat. Humusarme bovengrond waargenomen.

v-Sep: Natte gronden met reductiehorizont op lemig zand zonder profielontwikkeling. Het vertegenwoordigt een natte regosol met algemeen een dikke humeuze laag, soms verveend, waarin de roestverschijnselen beginnen tussen 20 en 40 cm, de reductiehorizont begint rond 1 m. De overgang van de Ap naar de Cg komt dikwijls overeen met een textuurvariatie of het voorkomen van het substraat. Veensubstraat waargenomen.

v-Sfp: Zeer natte gronden op lemig zand zonder profielontwikkeling. De bovengrond is donker bruinigrijs en kalkrijk, kleilig stroomzand, plaatselijk licht verveend. Onder de Ap is de bodem grijs tot bleek grijs. Vanaf 50 cm diepte wordt het profiel uitgesproken gelaagd; afwisselend komen zandige en kleilige laagjes voor. Roestverschijnselen zijn uitgesproken vanaf de bouwvoor en de reductiehorizont begint tussen 50 en 100 cm. Veensubstraat waargenomen.

Plan 7: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:250; 06.11.2024)

2.2 Bodemkundige profielregistraties

2.2.1 Beschrijving bodemkundige profielregistraties

Tijdens het onderzoek zijn twee profielen geregistreerd. Het uit te graven niveau situeerde zich hoofdzakelijk in het recent weinig beekalluvium. Enkel ter hoogte van profiel 1.1 werd ouder beekalluvium waargenomen (Figuur 4). Profiel 2.1 liet vrijwel tot de volledige uitgravingsdiepte recent puin zien, met daaronder het recente, venige beekalluvium.

Figuur 4: Profiel 1.1 (links) en profiel 2.1 (rechts)

3 Sporen en structuren

3.1 Manifestatie archeologische site aan huidig oppervlak

Er werden geen sporen, structuren of archeologische ensembles aangetroffen aan het oppervlak van het onderzoeksterrein.

3.2 Stratigrafie van de site

Het aangelegde vlak bevond zich ca. 60–80 cm -mv, tussen + 66,81 m TAW en + 67,15 m TAW.

3.3 Weergave onderzoek: kaarten¹¹

¹¹ Plannen op meer gedetailleerde schaal opgenomen in de bijlagen.

Plan 10: Algemeen sporenplan werkput 1 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025).

Plan 11: Algemeen sporenplan werkput 2 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025).

Plan 12: Algemeen sporenplan werkput 3 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025)

3.4 Beschrijving sporenbestand

Wegens een aanpassing van de plannen, waarbij de geplande diepte van de parallelle loop (200 cm -mv) werd teruggebracht tot ca. 60-80 cm -mv, beperkte de uitgraving zich tot het - tijdens het landschappelijk bodemonderzoek vastgesteld - recent weinig beekalluvium. De recente oorsprong van dit beekalluvium werd eveneens vastgesteld tijdens het uitvoeren van de metaaldetectie, hierbij werd enkel 20ste-eeuws afval aangetroffen in het aangelegde vlak (Figuur 5). Bijgevolg werden er geen relevante sporen of vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek.

Figuur 5: Aluminium afval in beekalluvium

Figuur 6: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 1

Figuur 7: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 1

Figuur 8: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 2

Figuur 9: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 3

4 Synthese onderzoeksresultaten

4.1 Onderzoeksvragen: antwoorden

Wegens een aanpassing van de plannen, reikten de geplande bodemingrepen minder diep. Over het gehele plangebied beperkte de bodemingrepen zich tot in het weinig beekalluvium, dat op basis van het aangetroffen materiaal als 20ste-eeuws kan gedateerd worden. Bijgevolg werden er geen relevante sporen of vondsten aangetroffen. Dit maakt de meeste onderzoeksvragen niet van toepassing of irrelevant. Er kan enkel een zeer beperkt inzicht gegeven worden in het landschappelijk kader.

Landschappelijk kader

- Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?

Over nagenoeg het gehele plangebied beperkte de bodemingrepen zich tot in een weinig beekalluvium, dat op basis van het aangetroffen materiaal als 20ste-eeuws kan gedateerd worden. Enkel ter hoogte van profiel 1.1 (WP1) werd ouder beekalluvium vastgesteld.

4.2 Aanwezigheid archeologisch erfgoed

Wegens een aanpassing van de plannen, reikten de geplande bodemingrepen minder diep. Over het gehele plangebied beperkte de bodemingrepen zich tot in het weinig beekalluvium, dat op basis van het aangetroffen materiaal als 20ste-eeuws kan gedateerd worden. Bijgevolg werden geen relevante sporen of vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek. Het is evenwel niet uitgesloten dat er zich dieper nog archeologische resten kunnen bevinden.

5 Samenvatting

In de zomer en het najaar van 2025 heeft BAAC Vlaanderen het uitgraven van een parallelle loop van de Stiemerbeek bij Genk archeologisch begeleid. Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek werd vermoed dat het plangebied vanwege de erg natte omstandigheden geen geschikte plek vormde voor bewoning. Wel werd gesteld dat er binnen beekdalen een verhoogde trefkans was op specifieke vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten en juist in dit soort natte zones te verwachten zijn. Het betreft onder meer bruggen/voorden, afvaldumps en rituele deposities. Tot slot werd bepaald dat archeologische vondsten zich direct onder de Ap-horizont konden bevinden.

Wegens een aanpassing van de plannen, reikten de geplande bodemingrepen minder diep. Over het gehele plangebied beperkte de bodemingrepen zich tot in het weinig beekalluvium, dat op basis van het aangetroffen materiaal als 20ste-eeuws kan gedateerd worden. Bijgevolg werden geen relevante sporen of vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek. Het is evenwel niet uitgesloten dat er zich dieper nog archeologische resten kunnen bevinden.

6 Lijsten

6.1 Figurenlijst

Figuur 2: Aangepaste plannen (deel 1).....	8
Figuur 3: Aangepaste plannen (deel 2)	9
Figuur 4: Aangepaste plannen (deel 3).....	10
Figuur 5: Profiel 1.1 (links) en profiel 2.1 (rechts)	18
Figuur 6: Aluminium afval in beekalluvium	24
Figuur 7: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 1	24
Figuur 8: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 1.....	25
Figuur 9: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 2.....	25
Figuur 10: Overzichtsfoto vlak 1 werkput 3	26

6.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 19.11.2025)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 19.11.2025).....	3
Plan 3: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 19.11.2025).....	3
Plan 4: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 19.11.2025)	4
Plan 5: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:30.000; 19.11.2024).....	16
Plan 6: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:10.000; 19.11.2024)	16
Plan 7: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:250; 06.11.2024)	17
Plan 8: Weergave werkput 1 met aanduiding profiel (digitaal; 1:1; 01.12.2025).....	19
Plan 9: Weergave werkput 2 met aanduiding profiel (digitaal; 1:1; 01.12.2025)	19
Plan 10: Algemeen sporenplan werkput 1 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025).....	21
Plan 11: Algemeen sporenplan werkput 2 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025).....	22
Plan 12: Algemeen sporenplan werkput 3 met aanduiding TAW-hoogtes (digitaal; 1:1; 26.11.2025).....	23

7 Bibliografie

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2025. Portaal. Available at:
<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEPUNT VLAANDEREN, 2024. Catalogus. Available at:
<https://www.geopunt.be/catalogus>.

KRUG, C. & VAN BELLE, A., 2023. *Vooronderzoek Genk Genk, Stiemerbeek, valleiroute*, Evergem.

STEENHOUDT, M. & HAZEN, P., 2024. *Nota Genk, Stiemervallei*,

8 Bijlagen

8.1 Fotolijst

8.2 Dagrapporten